

Työskentely monihäiriöisen asiakkaan kanssa, osaamisvaatimukset ja koulutuksen keinot

Hilikka Noeskoski

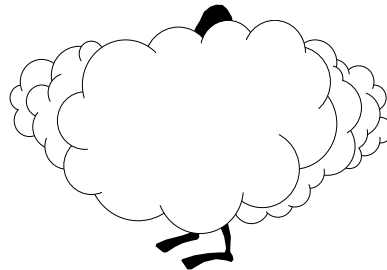
YRE-Yhteistyöryhmän verkostokoulutus
Tampere 9.2.2010

Asiakaslähtöinen työskentely

näkemyksi asiakkaasta

näkemyksi työntekijästä

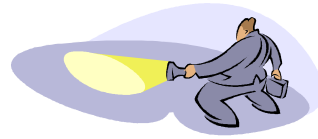

toiminnan arvoperusta

näkemyksi palvelutoiminnasta

Osaamistarpeet esille

- käytävissä osaamistarvekartoitukset, osaamistarveanalyysit
- usein toteutetaan työelämän kehittämishankkeina, joissa yhdistetään tutkimusta ja koulutuksia
- käytetään apuna ulkopuolisia konsultteja: yksityiset yritykset, ammatilliset oppilaitokset, ammattikorkeakoulut, yliopistot

Päihdetyön osaamista on tutkittu valtakunnallisesti

- ”Päihdeongelmien ehkäisyyn ja hoidon koulutuksen kehittämistyöryhmän mietintö” (OPM 2007:17)
- kaksiosainen, laaja tutkimus
 - päihteiden käyttö, palvelujen tarve
 - koulutus ja osaaminen
- minimisuositukset osaamisesta
- soveltuvilla aloilla
- kaikilla koulutusasteilla

Päihdeosaamisen minimisuoitukset

OPISKELIJAN TULEE:

- 1) hallita perustiedot päihteistä ja niiden käyttöön liittyvistä riskeistä ja haitoista
- 2) olla tietoinen omista asenteistaan päihteiden käyttöön ja pystyä suhtautumaan avoimesti ja ammatillisesti päihdeongelmiin
- 3) tuntea vähintään omaa alansa koskeva päihteisiin liittyvä lainsäädäntö ja oman alueensa päihdetyön palveluverkosto sekä alueellisen ja paikallisen monialaisen päihdetyön perusteet niin, että kykenee osallistumaan siihen
- 4) osata tunnistaa ja kohdata päihteiden riski- ja ongelmakäyttäjät ja hänen läheisensä
- 5) tietää varhaisen puuttumisen merkitys ja osata soveltaa työssään varhaisen puuttumisen menetelmiä
- 6) osata auttaa ja tukea asiakkaitaan/potilaitaan oman ammattikuvansa puitteissa ja ohjata heitä tarvittaessa eteenpäin palvelujärjestelmässä
- 7) ymmärtää päihdehaittojen ehkäisyn merkitys työympäristössä ja osata puuttua päihteiden käyttöön omassa työyhteisössään

Päihdepalvelut sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluissa

- päihteiden käytön puheeksi ottaminen ja neuvonta
- päihteiden käytön ja siihen liittyvien riskien, haittojen tai ongelmien tunnistaminen
- varhaisvaiheen ongelmiin puuttuminen ja niiden vähentäminen
- akuuttien tilojen hoito (somaattiset sairaudet, alkoholikatkaisu)
- päihdeongelman, hoidon ja tukitoimenpiteiden tarpeen arviointi
- päihdeongelmien lääkkeellinen hoito
- jatkohoidon suunnittelu ja ohjaus tarvittaviin palveluihin
- elämänhallinnan kokonaistilanteen parantamiseen tähtäävä tuki
- osallistuminen päihdeongelman jatkohoitoon

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä (OPM 2007:17)

Päihdepalvelut sosiaali- ja terveydenhuollon erityispalveluissa

- päihdeongelman ja hoidon tarpeen arviointi
- neuvonta
- terapeuttinen avohoito
- katkaisuhoido (huumeiden käyttäjät, sekakäyttäjät, moniongelmaiset, kaksoisdiagnoosiasiakkaat, raskaana olevat)
- pitkäkestoinen päihdekuntoutus
- yhteistyö muiden erityispalveluiden kanssa ja ohjaus muihin tarpeenmukaisiin palveluihin (psykiatrinen erikoissairaanhoito, lastensuojelu, asumis-, koulutus-, työvoimapalvelut)
- jälkiseuranta
- päiväkeskustoiminta
- erikoistuneet asumispalvelut

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä (OPM 2007:17)

Päihdetyön osaamista on tutkittu Pirkanmaalla

Hankkeen tavoitteet olivat:

1. Kaksoisdiagnoosipotilaiden hoito kunnan omina palveluina paranee, painopiste hoidon toteuttamisessa siirtyy perusterveydenhuollon sekä sosiaali- ja päihdehuollon piiriin.
2. Kunnan henkilöstön päihdepsykiatrinen osaaminen kaksoisdiagnoosipotilaiden hoidosta lisääntyy.
3. Kuntien palveluiden ja erikoissairaanhoidon yhteistyö ja hoidon jatkuvuus paranee sekä hoitoon ohjaamisen kriteerit selkiytyvät.

Kaksoisdiagnoosipotilaiden hoidon kehittämishanke (PSHP 4/2009)

Päihdeosaamisesta...

- Hankkeen kokemusten perusteella psykiatrisissa yksiköissä kyetään vain rajallisesti tunnistamaan potilaiden päihdeongelmia.
- Päihdepalveluista ei ole riittävästi tietoa ja psykiatristen oireiden yhteys päihteiden käyttämiseen jää usein arvioimatta.
- Päihdeongelman tunnistamisen jälkeen ei ole sovittua yhtenäistä toimintamallia.

- Hoidon tarpeen arvioiminen ja hoitoon ohjaaminen vaatii osaamista, johon tulisi panostaa jo hoidon alkuvaiheessa päivytyksissä ja poliklinikoilla.

Kaksoisdiagnoosipotilaiden hoidon kehittämishanke (PSHP 4/2009)

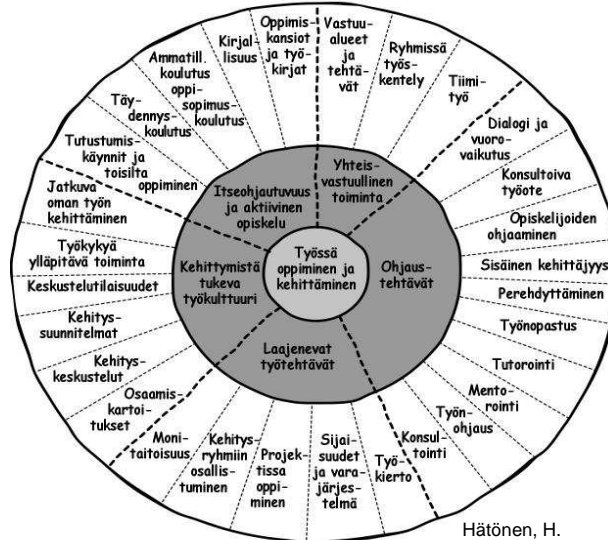

Päihdejärjestöt osaamisen kehittäjinä

- A-klinikasäätiö, Sininauhaliitto, YAD, Myllyhoitoyhdistys, Terveystieteiden tutkimuskeskus
- ”Eväitä päihdetyön koulutuksen laadun kehittämiseen”
 - Laatuksiteereitä järjestöjen tarjoamalle päihdetyön lisä- ja täydennyskoulutukselle
 - Päihdetyön osaamisen minimivaatimusten pohjalta nousseet päihdetyön koulutuksen ja kehittämisen haasteet, joihin päihdetyötä tekevät järjestöt ovat vastanneet laajentamalla koulutuksen minimisisällöt koulutussisältösuosituksiksi
- Sairaanhoidtajaliitto ry, tutkimustyötä ja koulutusta
- yleisiä www-sivustoja: ”Hyvät käytännöt”, ”Neuvoa antavat”
- hankekohtaiset sivustot: Huukoprojekti 2007 – 2009, Pohjanmaa-hanke...

Ammattitaidon ja työn kehittäminen

Hätönen, H.

Osaamiskartoituksesta kehittämiseen

www.paiko.fi

Näyttötutkintojärjestelmä

- kolmikantayhteistyö: työnantajatahojen, työntekijätahojen ja opetusalan tiivis yhteistyö tutkintorakenteesta päätettäessä, tutkintojen perusteita laadittaessa sekä näyttötutkintoja suunniteltaessa, järjestettäessä ja arvioitaessa
- tutkintojen riippumattomuus ammattitaidon hankkimistavasta
- tutkinto tai tutkinnon osa suoritetaan osoittamalla ammattitaito tutkintotilaisuuksissa
- henkilökohtaistaminen
- tavoitteena työelämäkeskeinen ammattitaito, joka ottaa huomioon aikuisen ihmisen osaamisen ja osaamistarpeet

Päihdetyön ammattitutkinto

- Ammatillista lisä- ja täydennyskoulutusta
- Tarkoitettu ihmisille, joilla on sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai sitä vastaavat tiedot, kolme vuotta työkokemusta alalta ja syventäviä tai laajentavia opintoja

- Päihdetyön ammattitutkinnon pakolliset tutkinnon osat:
 - Päihdetyön perusteet
 - Päihdetyön ammatillinen toiminta
 - Moniammatillinen toiminta päihdetyössä
- Valinnaiset tutkinnon osat:
 - Psykososiaalinen lähestymistapa
 - Kristillinen päihdetyö
 - Myllyhoito®
 - Ehkäisevä päihdetyö
 - Järjestötyö päihdehuollossa
 - Yrittäjyys

Psykiatrisen hoidon erikoisammattitutkinto

- Ammatillista lisä- ja täydennyskoulutusta
- Tarkoitettu ihmisille, joilla on sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai sitä vastaavat tiedot ja viisi vuotta alan työkokemusta, sekä syventäviä ja laajentavia opintoja

- Pakolliset tutkinnon osat:
 - Psykiatrisen hoitotyön perusteet
 - Psykiatrisen hoitotyön menetelmät
 - Psykiatrisen hoitotyön ammatillinen toiminta
- Vallinnaiset tutkinnon osat:
 - Oikeuspsykiatrisen hoitotyö
 - Psykiatrisen kuntoutus
 - Psykogeriatrisen hoitotyö
 - Lasten- ja nuorisopsykiatrisen hoitotyö
 - Päihdepsykiatrisen hoitotyö
 - Yrittäjyys

Maailma muuttuu

- muutokset tapahtuvat meistä riippumatta
- meillä on mahdollisuus vaikuttaa muutoksiin
- oman ajattelutavan muutos:

*Ennen ihmiset etsivät koulutustaan vastaavaa työtä,
nykyisin etsitään työtä vastaavaa koulutusta.*

